



БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*АГЕНЦИЈЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИОНА ДОКУМЕНТА
ЕВИДЕНЦИЈУ И РАЗМЈЕНУ ПОДАТАКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2018. ГОДИНУ*



URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
KANCELARIJA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
АГЕНЦИЈЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИОНА ДОКУМЕНТА
ЕВИДЕНЦИЈУ И РАЗМЈЕНУ ПОДАКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2018. ГОДИНУ

Број: 06-16-1-839/19

Сарајево, јул 2019. године

Садржај

| | | |
|-----------|--|-----------|
| I | МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА | 5 |
| | МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА | 5 |
| | МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ | 7 |
| II | ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ | 9 |
| 1. | КРИТЕРИЈУМИ | 9 |
| 2. | РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА | 9 |
| 3. | СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА | 11 |
| 3.1 | Организација и руковођење | 11 |
| 3.2 | Финансијско управљање и контрола | 12 |
| 3.3 | Интерна ревизија | 12 |
| 3.4 | Превенција корупције | 13 |
| 4. | БУЏЕТ | 13 |
| 5. | ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ | 13 |
| 5.1 | Преглед расхода и издатака из буџета | 14 |
| 5.1.1 | <i>Бруто плате</i> | 14 |
| 5.1.2 | <i>Накнаде запослених</i> | 15 |
| 5.1.3 | <i>Набавке материјала</i> | 15 |
| 5.1.4 | <i>Закуп имовине</i> | 17 |
| 5.1.5 | <i>Набавка опреме</i> | 17 |
| 5.1.6 | <i>Вишегодишњи капитални издаци</i> | 17 |
| 5.2 | Преглед прихода и примитака | 18 |
| 5.3 | Биланс стања | 19 |
| 5.4 | Преглед динамике запошљавања | 20 |
| 6. | ЈАВНЕ НАБАВКЕ | 21 |
| 7. | ОСТАЛО | 24 |
| 8. | КОМЕНТАРИ | 26 |
| | ПРИЛОЗИ | 27 |

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја, и у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Агенције за идентификациона документа евиденцију и размјену података (у даљем тексту: Агенција)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2018. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји **Агенције** приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2018. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу извјештаја *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Агенције** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Агенције** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као целина сачињени без значајног погрешног приказивања услијед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услијед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и примјерени да обезбиједу основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услијед преваре је већи од ризика насталог услијед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

Између питања о којима се комуницира са руководством, одређујемо она питања која су од највеће важности у ревизији финансијских извјештаја текућег периода и стога су кључна питања ревизије. Та питања описујемо у нашем извјештају о обављеној ревизији, осим ако закон или регулатива спрјечава јавно објављивање питања или када одлучимо, у изузетно ријетким околностима, да о датом питању не треба извијестити у нашем извјештају, јер се разумно може очекивати да би негативне посљедице извјештавања надмашиле јавну добробит од таквог извјештавања.

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја **Агенције** за 2018. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације **Агенције** за 2018. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизију институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу извјештаја *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од **Агенције** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Правилник о унутрашњој организацији Агенције није усклађен са одредбама важећих одлука Савјета министара БиХ (тачка 3.1 Извјештаја).*
- *Вишегодишња капитална улагања која се односе на изградњу зграде у Бања Луци за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције нису реализована у складу са одобреним буџетом планираним за ове намјене у 2018. години (тачка 5.1.6 Извјештаја).*
- *Запошљавање истих лица на одређено вријеме у трајању од три мјесеца и по неколико пута у току године без расписивања јавног огласа (тачка 5.4. Извјештаја).*
- *Слабости у провођењу процедура јавних набавки (тачка 6. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Агенције** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Агенције**, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 25.07.2019. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2018. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ
- Закон о интерној ревизији

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Агенције за 2017. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са скретањем пажње на пројекат изградње зграде сједишта Агенције, организацију интерне ревизије и незадовољавајући систем контроле наплате прихода. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Агенција је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о обављеној ревизији за 2017. годину.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

| Оцјена реализације препорука | Реализована | Реализација у току | Нереализована |
|--|-------------|--------------------|---------------|
| Агенција ради на побољшању система интерних контрола, као и активностима на управљању ризицима и контролним процедурама као саставним дијеловима поменутог система путем документованог система финансијског управљања и контроле. | | ● | |
| Плаћање ПДВ-а ино добављачу по уговору о одржавању СДХ опреме који је укључен у вриједност уговора није у потпуности ријешено. Наиме, плаћање ПДВ-а ино добављачу се не врши у 2019. години али добављач у 2019. години не фактурише извршене услуге. | | ● | |
| Приједлог правилника о унутарњој организацији и систематизацији радних мјеста није сачињен те тиме и усклађен са одлукама Савјета министара БиХ иако је 07.12.2017. године формирана радна група за израду новог правилника која није обавила активности. | | | ● |
| Агенцији је у 2018. години дата сагласност на Правилник о унутрашњој организацији којим се формира јединица интерне ревизије која има једног ревизора. Међутим, конкурсна процедура за именовање руководиоца интерне ревизије није окончана. | | ● | |
| Агенција предузима неопходне активности на јачању међусобне сарадње и комуникације свих чинилаца који судјелују у процесу издавања личних докумената. | ● | | |
| Рјешења о накнади за превоз на посао и са посла издају се на основу прописане документације. | ● | | |
| Агенција је унаприједила систем интерних контрола код употребе возила у погледу свеобухватног попуњавања путних налога и вођења интерних евиденција о употреби возила. | ● | | |
| Агенција врши адекватно планирање издатака за услуге закупа пословног простора и анализу наведених трошкова. | ● | | |
| Пројекат Изградње зграде за смјештаја Агенције је у фази реализације. Одлука о допуни и измјени одлуке за изградњу зграде усвојена је од стране Савјета министара БиХ. Агенција је покренула процедуру набавке за изградњу зграде у Бања Луци а процедура набавке је након одлуке Канцеларије за разматрање жалби БиХ враћена на поновни поступак. | | ● | |
| Агенција предузима активности на унапрјеђењу постојећег система праћења и контроле наплате прихода у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ. | | ● | |
| У току су активности на изради интерног акта како би се на квалитетнији начин уредили рокови чувања шкартираних/оштећених докумената и периоди њиховог уништавања. | | ● | |

| Оцјена реализације препорука | Реализована | Реализација у току | Нереализована |
|--|-------------|--------------------|---------------|
| Агенција је у плану јавних набавки за 2018. годину планирала значајан број поступака везано за услуге одржавања по оквирном споразуму. | ● | | |
| Агенција је извршила испитивање оправданости подјеле појединих процедура набавки на лотове. | ● | | |
| Агенција предузима активности у процесу уписа у евиденцију овјеритеља у циљу имплементације пројекта електронског потписа. | | ● | |
| Агенција је предузела активности на пријему нових службеника ИТ струке и планирања средства за обуку и усавршавање, међутим проблем недостатка квалитетног ИТ кадра у Агенцији и задржавање постојећег је и даље присутан. | | ● | |
| У току су активности у циљу унапређења услова у просторијама за смјештање важне ИТ опреме. | | ● | |
| Агенција је подузела активности на извјештавању о броју регистрација моторних возила и издавања возачких дозвола, за које претходно нису измирене обавезе у регистру новчаних казни. | | ● | |
| Агенција у сваком појединачном случају правовремено подузима све потребне активности у циљу позитивног рјешавања судских спорова. | ● | | |

У Извјештају ревизије за 2017. годину дата је препорука како је приликом закупа пословног простора потребно планирати све предметне набавке те транспарентно проводити поступак. У 2018 години Агенција није имала закуп нових простора тако да не можемо дати оцјену реализације наведене препоруке.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1 Организација и руковођење

Унутрашња организација Агенције уређена је Правилником о унутрашњој организацији који доноси директор уз претходну сагласност Савјета министара БиХ. Према важећем Правилнику који је усвојен 2010. године, послови и задаци из надлежности Агенције у сједишту обављају се у оквиру сљедећих организацијских јединица: кабинет директора, технички сектор, сектор за финансијске и правне послове и сектор за стандарде и међународну сарадњу. За обављање послова и задатака из надлежности ван сједишта Агенције, формиране су сљедеће организацијске јединице: Центар за складиштење, персонализацију и превоз личних докумената Бања Лука, Регионални центар Сарајево, Регионални центар Мостар, Регионални центар Бијељина и Регионални центар Бихаћ. Правилником о унутрашњој организацији предвиђено је 239 радних мјеста, од чега је на 31.12.2018. године попуњено 160 радних мјеста (150 на неодређено вријеме и 10 на одређено вријеме).

Активности око усаглашавања Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста са одредбама Одлуке Савјета министара БиХ о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе у БиХ и Одлуке о разврставању радних мјеста и критеријима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ те Одлуке о измјенама и допунама одлуке о разврставању радних мјеста и критеријима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ још увијек нису окончане. Претходних година Правилник је достављан Савјету министара БиХ, међутим исти је повучен због потребе за одређеним измјенама и допунама. Агенција је 07.12.2017. донијела Одлуку о формирању радне групе за израду новог правилника. Задатак радне групе је да изврши анализу пристиглих радних приједлога за унутрашњу организацију Агенције, који су достављени од стране основних организационих јединица. У 2018. години није било активности радне групе на изради новог правилника иако је рок за наведени задатак био 31.12.2017. године, така да са даном завршетка ревизије Агенција није сачинила нови Правилник о унутрашњој организацији сагласно одлукама Савјета министара БиХ.

ПРЕПОРУКА 1

Агенција је дужна сачинити нови Правилник о унутрашњој организацији и исти ускладити са важећим одлукама Савјета министара БиХ.

3.2 Финансијско управљање и контрола

Агенција је имплементирала систем финансијског управљања и контроле сагласно Закону о финансирању институција БиХ¹, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Описани су пословни процеси и израђена Мапа пословних процеса, као и Образац за утврђивање и процјену ризика и регистар ризика. Додатне контролне активности на смањењу преосталог (резидуалног) ризика нису извршене као и мониторинг цјелокупног система финансијског управљања и контроле којим се врши преиспитивање и побољшање постојећег система. Агенција је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2018. годину и доставила Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.

ПРЕПОРУКА 2

Потребно је да Агенција изврши мониторинг цјелокупног система финансијског управљања и контроле и дефинише додатне контролне активности у циљу смањења преосталог ризика.

3.3 Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ² и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ, Агенција има властиту јединицу интерне ревизије. Агенција је у марту 2018. године упутила Савјету министара БиХ приједлог Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији на који је дата сагласност за успостављање јединице интерне ревизије која предвиђа руководиоца интерне ревизије и једног интерног ревизора. Агенција је попунила мјесто интерног ревизора а за упражњено радно мјесто руководиоца интерне ревизије расписан је интерни оглас чија је процедура још у току.

¹ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

² Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

ПРЕПОРУКА 3

Потребно је да Агенција што прије успостави функцију интерне ревизије у складу са Правилником о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији.

3.4 Превенција корупције

У складу са Стратегијом за борбу против корупције 2015.–2019. Савјета министара БиХ и Акционим планом за провођење стратегије, Агенција је у 2018. години извршила само процјену ефеката остварених provedбом планова за борбу против корупције. Борба против преваре и корупције изузетно је важна у Агенцији због саме природе дјелатности и комплексности пословања Агенције. Политиком изградње интегритета, смањења ризика и борбе против корупције у Агенцији, прецизирано је како Агенција даје смјернице у области изградње интегритета, превенције, смањења ризика и борбе против корупције. У односу на стратегију развоја Агенције 2016-2020. година, као један од стратешких циљева препозната је неопходност перманентног јачања сарадње и комуникације свих заинтересованих страна које дјелују у процесу издавања личних докумената. С тим у вези Агенција је организовала састанке са другим институцијама, мијењала и дорађивала стандарде за опрему и софтвер надлежних органа, анкетирала исте како би видјела евентуалне напретке или проблеме а у оквиру ISO стандарда испитивала задовољство корисника - надлежних органа како би унаприједила свој систем.

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину³, Агенцији су одобрена средства у укупном износу од 28.333.000 КМ. Одлуком Савјета министара БиХ Агенцију су умањена средства буџета у износу од 466.000 КМ намијењена за Међународну конференцију IBRD-а у Сарајеву, те је укупан буџет Агенције износио 27.867.000 КМ. Агенцији су током 2018. године одобрена вишегодишња капитална улагања у укупном износу од 10.172.053 КМ тако да је укупан расположиви буџет Агенције за 2018. годину износио 38.039.053 КМ. Укупно извршење буџета за 2018. годину износило је 26.378.742 КМ, што је у односу на расположиви буџет мање за 11.660.311 КМ, што представља 69% извршења у односу на расположиви буџет. Низак проценат реализације буџета односи се на нереализовани пројекат вишегодишњег капиталног улагања намијењеног за изградњу зграде и смјештај Агенције у Бања Луци (детаљније објашњено у поглављу „Кључна питања ревизије на страни 6. извјештаја).

План и програм рада Агенције за 2018. годину достављен је Савјету министара БиХ и усвојен 22.12.2017. године. Извјештај о раду Агенције за 2018. годину Савјет министара БиХ усвојио је 11.03.2019. године.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Агенција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2018. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року.

Анализом биљешки уз финансијске извјештаје констатовано је да је текстуални дио извјештаја који се односи на анализе извршења буџета садржајан и свеобухватан, те да пружа потребне информације корисницима финансијских извјештаја.

³ Службени гласник БиХ, број 08/18

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 1.1. до 31.12.2018. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 26.378.742 КМ.

Значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (3.780.848 КМ), накнаде запослених (612.961 КМ), набавке материјала (15.073.608 КМ), закуп имовине (2.245.133 КМ), текуће одржавање (1.283.976 КМ) и набавку опреме (2.559.027 КМ).

Остали расходи односе се на вишегодишња капитална улагања, односно на реализацију средстава намијењених за SDH систем преноса (174.033 КМ) и реализацију средстава у оквиру средстава за изградња зграде у Бања Луци за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције а која се односе на услуге прегледа пројектне документације (6.903 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1 Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2018. године исказане су у износу од 3.780.848 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 2.297.241 КМ, а порези и доприноси 1.483.604 КМ. Бруто плате и накнаде су веће у односу на претходну годину за 288.316 КМ што је посљедица већег просјечног броја запослених у 2018. години за 10 запослених у односу на 2017. годину.

Просјечан број запослених за које су исплаћене бруто плате у Агенцији био је 164. Буџетом за 2018. годину планирано је 167 запослених, а на 31.12.2018. године у Агенцији је било 160 запослених.

Додатак на плату: Према Закону о платама и накнадама у институцијама БиХ⁴, запослених са високом школском спремом који имају валидне сертификате везане за потврду посебне стручне оспособљености а обављају сложене информатичко-апликативне послове који се односе на одржавање и развој управљачких апликација у институцијама БиХ, одређено је право на додатак на плату до 50% основне плате. У складу са Законом о платама у институцијама БиХ, Савјет министара БиХ је донио Одлуку о критеријумима за утврђивање додатка на плату на основу обављања сложених информатичко-апликативних послова у институцијама БиХ⁵. На основу одредби наведене одлуке буџетски корисници требају сачинити и доставити Савјету министара БиХ на усвајање приједлог Одлуке о додатку на плату запосленим у институцијама БиХ уз претходно прибављена мишљења Канцеларије за законодавство БиХ и Министарства финансија и трезора БиХ. У складу са наведеном одлуком, Министарство финансија и трезора БиХ процјењује прихватљивост приложених сертификата и врши класификовање истих према утврђеним критеријумима, те даје мишљење везано за основаност приједлога и висине додатка на плату по основу обављања сложених информатичко-апликативних послова.

⁴ Службени гласник БиХ, број: 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17 и 25/18

⁵ Одлука о критеријумима за утврђивање додатка на плату на основу обављања сложених информатичко-апликацијских послова у институцијама БиХ, "Службени гласник БиХ", број:38/09

Током ревизије у Агенцији уочена је селективна исплата додатка за информатичаре унутар институције за послове сличне или исте по опису послова. Наиме, одређени број запослених има додаток на плату по основу Одлуке Савјета министара о додатку на плату запослених у Агенцији⁶ и иста гласи на име и презиме запосленог. Са друге стране, одређен број запослених нема додаток на плату иако раде сличне или исте послове. Наиме, како је право на додаток на плату дато на име информатичара, у ситуацијама када исти који је наведен предметном одлуком напусти Агенцију, новозапослени на тој позицији не остварује право на додаток. Од укупно 33 запослена који обављају информатичке послове у Агенцији њих 9 има информатички додаток на плату. За запослене који не примају додаток, Агенција се претходних година обрађала Министарству финансија и трезора БиХ, међутим, овај проблем још увијек није ријешен.

Имајући у виду значај Агенције као и њене законске надлежности које захтијевају обезбјеђење професионалног ИТ особља за ефикасно извршавање послова, сматрамо да наведени проблем који се односи на исплату информатичког додатка на плату, а који егзистира већ дуже вријеме, може имати утицај на извршавање послова и задатака предвиђених законом. Такође, ово може имати за посљедицу повећање већ присутног одлива ИТ кадра у Агенцији.

ПРЕПОРУКА 4

Агенција треба Савјету министара БиХ указати на проблем додатка на плату ИТ особља како би се обезбиједила досљедна примјену правних прописа који се односе на исплату додатака на плату ИТ кадрова.

5.1.2 Накнаде запослених

Укупно остварене накнаде запослених са 31.12.2018. године са припадајућим порезима и доприносима износе 612.961 КМ. Поступцима ревизије тестиране су накнаде за превоз на посао и са посла (183.022 КМ), накнаде за топли оброк (198.023 КМ), накнаде трошкова смјештаја (20.788 КМ), накнаде за одвојен живот (10.526 КМ), накнаде за помоћ у случају смрти (15.084 КМ) и јубиларне накнаде (14.665 КМ). За прегледани узорак уочено је да се наведене накнаде обрачунавају и исплаћују у складу са одлукама Савјета министара БиХ, те да нису уочени недостаци приликом исплате истих.

5.1.3 Набавке материјала

Укупно остварени издаци за набавке материјала са 31.12.2018 износе 15.073.608 КМ. Поступцима ревизије тестирани су значајни издаци који се односе на регистарске таблице, пасошке књижице, личне карте и возачке дозволе.

Регистарске таблице: Реализација са 31.12.2018. године износи 2.213.735 КМ што је у односу на претходну годину више за 430.972 КМ. Издаци се односе на неперсонализоване регистарске таблице, унутрашње и вањске стикере и потврде о регистрацији возила. Наведени издаци реализовани су у складу са уговорима који су закључени на основу важећих оквирних споразума из претходних година. Набавку материјала врши Сектор за финансијске и правне послове Агенције на основу захтјева за наруџбу који доставља Центар за складиштење, персонализацију и транспорт личних докумената.

⁶ Одлука СМ БиХ о додатку на плату запосленим у Агенцији, број 38/10 од 3.6.2010.године

Издаци за пасошке књижице: Реализација са 31.12.2018. године износи 7.563.096 КМ што је у односу на претходну годину мање за 1.688.444 КМ. Издаци се односе на набавку пасошких књижица у складу са једногодишњим уговором који је важио до 21.03.2018. године по којем је за прва три мјесеца 2018. године реализовано 1.873.440 КМ (93.694 комада образаца x 19,9953 КМ) и једногодишњем уговору који је закључен за период 23.03.2018. до 23.03.2019. године на основу Оквирног споразума са фирмом „Muhlbauer“ д.о.о. Бања Лука од 12.03.2018. године, по којем је реализовано 5.689.216 КМ (299.789 комада образаца x 18,9774 КМ). Испорука пасошких образаца вршила се сукцесивно на основу исказаних потреба, док се плаћање вршило на основу испостављених фактура, отпремнице и усаглашеног записника између Агенције и изабраног добављача о количини испоручених образаца.

Издаци за личне карте и возачке дозволе: Реализација ових издатака са 31.12.2018. године износи 5.227.373 КМ. Издаци су реализовани на основу Уговора закљученог 17.07.2012. године са фирмом „Muhlbauer“ д.о.о. Бања Лука о испоруци и успостави система за дјелимичну персонализацију картица, испоруку опреме за персонализацију картица и надоградњу постојеће опреме за персонализацију картица, као и испоруку картица и комплетан систем за персонализацију електронских личних карата и одржавање система на период од десет (10) година. Уговором је дефинисано да ће Агенција платити уговорену цијену за количину од 5 милиона комада личних карата и 2 милиона комада возачких дозвола у току трајања уговора, са утврђеним минималним количинама докумената по годинама.

У табели 1. приказане су планиране и реализоване количине и вриједности личних докумената од 2013. до 2018. године:

Табела 1.

| Назив документа | Планиране количине 2013-2018. | Реализоване количине 2013-2018. | Процент % | Планирана вриједност 2013-2018. | Реализована вриједност 2013-2018. |
|-----------------|-------------------------------|---------------------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|
| 1. | 2. | 3. | 4. (3/2) | 5. | 6. |
| Личне карте | 4.200.000 | 2.633.712 | 63 | 78.624.000 | 49.303.089 |
| Возачке дозволе | 1.600.000 | 1.493.592 | 93 | 7.488.000 | 6.990.011 |
| Укупно: | 5.800.000 | 4.127.304 | 71 | 86.112.000 | 56.293.100 |

Опрема за дјелимичну персонализацију личних докумената прелази у власништво Агенције након 75% реализације опреме односно уговора. Досадашња реализација износи 55%, те је неизвјесно када ће Агенција испунити услов да постане власник опреме за личне карте и возачке дозволе.

Уговором је дефинисано да је у цијену докумената укључена и цијена опреме за персонализацију и цијена простора у којем ће се вршити дјелимична персонализација докумената. Такође, уговором је дефинисано власништво опреме за персонализацију тако што опрема за персонализацију која се користи од стране купца прелази у власништво Агенције након исплате 75% вриједности исте. Учешће опреме у укупној вриједности уговора

износи 4,39% (вриједност опреме 4.525.026 КМ/вриједност уговора 102.984.593 КМ), тако да 75% вриједности опреме износи 3.393.769 КМ а 75% вриједности уговора 77.238.445 КМ. Закључно са 31.12.2018. године реализована вриједност опреме износи 55% (2.471.267 КМ/4.525.026 КМ), а реализована вриједност уговора такође 55% (56.293.100 КМ/102.984.593 КМ), тако да опрема која се користи за дјелимичну персонализацију картица није још увијек у власништво Агенције. Узимајући у обзир тренд смањења штампања личних докумената у односу на планиране годишње вриједности, неизвјесно је када ће Агенција испунити услов за пренос власништва опрема за личне карте и

возачке дозволе у периоду важења уговора до 2022. године с обзиром на опадајући тренд реализације уговора.

5.1.4 Закуп имовине

Издаци за закуп имовине и опреме са 31.12.2018. године остварени су у износу од 2.245.133 КМ. Значајни издаци односе се на закуп торњева, релеја и антенских ступова (1.624.490 КМ), закуп простора и зграда (477.259 КМ) и закуп водова и дигиталне опреме (113.232 КМ).

Закуп простора и зграда: Ревизијом смо утврдили да Агенција има потписане уговоре за закуп, који су важећи и да се фактурисање врши у складу са уговореним цијенама закупа. Такође, констатовано је да су крајем године отказани пословни простори код закуподавца „Медицинска електроника“ д.о.о Бања Лука с обзиром да је дошло до промјене власника над имовином.

Закуп торњева, релеја и антенских стубова: Агенција има 39 уговора/фактура за закуп торњева, релеја и антенских стубова. Системом узорка прегледани су одређени уговори и припадајући анекси, као и поједине фактуре које испоставља добављач. Утврђено је да Агенција врши плаћања према закуподавцима у складу са уговореним цијенама.

5.1.5 Набавка опреме

Укупно остварени издаци за набавку опреме из буџета са 31.12.2018 износе 2.559.027 КМ. Значајни издаци односе се на набавку опреме за евиденцију база података (RDBMS систем) у износу од 2.398.500 КМ (детаљно објашњено у извјештају под тачком 6. Јавне набавке).

5.1.6 Вишегодишњи капитални издаци

Пренесена вриједност вишегодишњих капиталних улагања у 2018. годину износи 10.172.053 КМ, од којих се 9.998.017 КМ односи на средства за изградња зграде у Бања Луци за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције а 174.036 на СДХ систем преноса. Реализација средстава намијењених за СДХ систем преноса износи 174.033 КМ.

- **Изградња зграде у Бања Луци за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције**

Пројекат изградња зграде у Бања Луци за смјештај сједишта и организационих јединица Агенције представља вишегодишњи капитални пројекат по одлуци Савјета министара БиХ од септембра 2011. године и одлуци о измјени и допуни одлуке Савјета министара БиХ од јула 2018. године. До сада је по овом пројекту од почетка његове реализације до 31.12.2017. године утрошено 1.402.798 КМ. Пренесена нереализована средства из 2017. године у 2018. годину за ове намјене износе 9.998.017 КМ од чега се износ од 8.950.815 КМ односи на средства за набавку грађевине, а износ од 1.047.202 КМ на средства за опремање зграде. Додатна средства у буџету за 2018. годину за ове намјене нису била планирана. Узимајући у обзир реализацију током 2018. године у износу 6.903 КМ, која се односи на услуге прегледа пројектне документације, неутрошена средства за ове намјене са 31.12.2018. године износе 9.991.114 КМ.

Пројекат изградње зграде има велики значај узимајући у обзир чињеницу да се персонализација личних докумената тренутно врши у закупљеном простору чији је закуподавац „Addiko Bank“ А.Д. Бања Лука, те да постоји ризик отказивања закупљеног пословног простора, односно ризик који може узроковати прекид у издавању личних докумената. Како би умањила ризик, Агенција је са „Addiko Bank“ А.Д. Бања Лука закључила четворогодишњи уговор о закупу пословног простора на период од марта 2019. до марта 2023. године. Такође, изградњом објекта за смјештај Агенције стекли би се услови за оптимални смјештај важне ИТ опреме везане за издавање личних докумената а из буџета Агенције не би постојала обавеза издвајања за трошкове закупа који на годишњем нивоу износе око 375.000 КМ.

Поступцима ревизије обухваћене су активности предузете на реализацији неутрошених средстава током 2018 и 2019. године, односно активности предузете на провођењу поступка јавне набавке за изградњу зграде. Агенција је у јулу 2018. године покренула поступак предметне набавке путем отвореног поступка за доставу понуда за изградњу зграде чија процијењена вриједност износи 16.300.000 КМ са ПДВ-ом. Понуде је доставило пет понуђача од којих су двије биле у оквиру процијењене вриједности набавке а остале три су прелазиле процијењену вриједност. Комисија је констатовала да ниједна понуда није формално-правно исправна и да нема квалификованих и прихватљивих понуда, те навела разлоге за поништење поступка и дала препоруку директору Агенције да донесе одлуку о поништењу поступка јавне набавке. Након одлуке о поништењу поступка набавке, четири понуђача су у децембру 2018. године изјавили жалбе, које су након одбијања од Агенције упућене Канцеларији за разматрање жалби БиХ против одлуке о поништењу поступка, од којих је једна усвојена, једна дјелимично усвојена а двије одбачене. Канцеларија за разматрање жалби БиХ је предмет набавке по жалбама вратила на поновни поступак. Агенција је путем комисије за провођење поступка набавке поново утврдила да ниједна понуда не задовољава услове поступка и поново поништила поступак јавне набавке на који нису даље уложене жалбе.

ПРЕПОРУКА 5

Имајући у виду значај изградње зграде за потребе Агенције, те започете активности и уложена средства за ове намјене, потребно је да Агенција анализира досадашње активности на провођењу поступка јавне набавке за изградњу зграде и сходно томе предузме даље радње у циљу реализације средстава вишегодишњег капиталног улагања.

5.2 Преглед прихода и примитака

У прегледу прихода, примитака и финансирања по економским категоријама у периоду од 1.1. до 31.12.2018. године, укупно остварени приходи Агенције са 31.12.2018. године износе 27.033.424 КМ, што је у односу на приходе и примитке планиране буџетом за 2018. годину мање за 825.579 КМ или 3%.

Значајни приходи односе се на приходе од издавања личних исправа, путних исправа и докумената за регистрацију возила у износу од 26.820.550 КМ и приходе од посебних накнада и такси у износу од 199.941 КМ. Значајнији приходи од издавања личних исправа, путних исправа и докумената за регистрацију возила односе се на: приходе од пасоша (11.410.644 КМ), приходе од возачких дозвола (7.224.950 КМ), приходе од личних карата

(4.263.043 KM), приходе од стикер наљепница (1.810.313 KM), потврде о регистрацији (677.348 KM), регистарске таблице (709.953 KM) и потврде о власништву возила (257.414 KM). Правилницима Савјета министара БиХ о цијени путних исправа, цијени личних докумената, цијени докумената за регистрацију и накнади за коришћење регистарских таблица прописана је висина накнаде и иста се уплаћује на Јединствени рачун трезора у буџет. Према Упутству о начину рефундације припадајућег дијела средстава органима надлежним за издавање докумената као и начину уноса, плаћања и евидентирања тих средстава кроз ИСФУ систем Министарства финансија и трезора БиХ, Агенција мјесечно уноси налог за пренос припадајућих наплаћених прихода у ИСФУ систем а Министарство финансија и трезора БиХ врши уплату средстава надлежним органима.

Констатовано је да Агенција нема успостављен систем контроле наплате прихода јер се не врши периодично усаглашавање прихода на начин да се упоређују подаци из Главне књиге трезора са документима везаним за уплаћена средства у сврху издавања личних докумената. Имајући у виду да се ради о великом обиму ових прихода, Агенција није у могућности вршити ручно усаглашавање прихода а нема ни техничких могућности за ово усаглашавање. Претходних година су постојале одређене иницијативе Агенције према Министарству финансија и трезора БиХ да ријеша овај проблем. Почетком 2018. године Агенција је упутила допис Министарству финансија и трезора БиХ са приједлогом рјешења везано за једнозначно повезивање уплата са одговарајућим документом и исказала потребу за организовањем састанка у циљу рјешавања проблема усаглашавања прихода. Међутим, поред свих активности Агенција није дошла до рјешења који би омогућио контролу наплате ових прихода. Поређењем података о броју издатих личних и осталих докумената утврђено је да наплаћени износи прихода по овом основу приближно одговарају износима приказаним у Главној књизи трезора.

ПРЕПОРУКА 6

С обзиром да Агенција располаже подацима о броју издатих личних и осталих докумената који су у надлежности Агенције, препоручујемо Агенцији да аналитичким поступцима и методама редовно усаглашава број издатих и наплаћених прихода на основу података о издатим личним документима са износом који је приказан у Главној књизи трезора.

5.3 Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2018. године исказана су укупна средства у износу од 10.359.157 KM. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 12.999.080 KM.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (10.287.095 KM), краткорочне текуће обавезе (1.102.676 KM), обавезе према запосленима (379.366 KM), интерне финансијске односе (1.137.111 KM) и краткорочна разграничења (92.833 KM). Извори средстава одговарају неотписаној вриједности сталних средстава.

Значајне краткорочне текуће обавезе односе се на обавезе према добављачима (1.090.752 KM). У циљу утврђивања усаглашености стања обавеза са добављачима на 31.12.2018. године извршено је слање конфирмација према неколико значајнијих добављача Агенције. Конфирмације су достављене добављачима „Muhlbauer“ д.о.о. Бањалука, „Lapaso“ д.о.о. Бањалука и „Seragon Network“ д.о.о Србија. Потврду стања

обавеза доставили су сви наведени добављачи. Поређењем података из главне књиге Агенције и података добијених конфирмације салда обавеза добављача констатовано је да су обавезе према добављачима усаглашене.

Обавезе према запосленима односе се на обавезе за плате, обавезе за накнаде плата, обавезе за порезе и доприносе на плату и остале обавезе према запосленима. Обавеза за плате и накнаде су измирене у јануару 2019. године, а обавезе према добављачима се плаћају према утврђеној динамици. Интерни финансијски односи односе се на рефундацију припадајућег дјела средстава органима надлежним за издавање личних докумената настале на 31.12.2018. године.

Краткорочна разграничења односе се на обавезу куповине скенера за контролу квалитета на основу уговора закљученог 20.12.2018. године (62.864 КМ) и куповину рачунара и рачунарске опреме према уговору од 25.12.2018. године (29.969 КМ). Са датумом завршетка ревизије није реализована куповина скенера за контролу квалитета тако да обавезе по основу разграничених расхода нису реализоване у износу од 62.864 КМ.

Агенција је извршила попис сталних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2018. године. Комисија за попис је у фебруару 2019. године сачинила Елаборат о извршеном попису имовине, потраживања и обавеза, које је усвојило руководство Агенције. Стварно стање средстава, потраживања и обавеза усклађено је са књиговодственим стањем. Пописом сталних средстава није утврђен мањак нити вишак сталних средстава. Извршен је обрачун амортизације појединачно по сваком сталном средству.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.4 Преглед динамике запошљавања

Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2018. годину, Агенцији су одобрена средства за плате и накнаде за 167 запослених. Број запослених према подацима кадровске службе износио је 160 што је за 7 мање него што је законом одобрено. Број запослених на неодређено вријеме износио је 150 док је 22 запослена и један приправник било ангажовано на одређено вријеме током 2018. године.

У периоду од 01.01. до 31.12.2018. године примљено је шест државних службеника на неодређено вријеме по јавном огласу из 2017 године а два државна службеника су засновала радни однос на неодређено вријеме екстерним премјештајем из Министарства цивилних послова БиХ и Службе за заједничке послове институција БиХ на основу рјешења Агенције за државну службу БиХ. За пријем државних службеника постоји сагласност Савјета министара БиХ.

Путем интерног конкурса и рјешењем Агенције за државну службу БиХ четири државна службеника су постављена на већу позицију а два државна службеника и два запосленика су интерно премјештани са једног на друго радно мјесто која припадају истом нивоу радног мјеста.

У Агенцији је у периоду од 01.01. до 31.12.2018. године престао радни однос за 10 запослених због стицања услова за старосну пензију и споразумног престанка радног односа. Агенција је извршила оцјењивање државних службеника за период од 01.01.2018. до 31.12. 2018. године.

Поступцима ревизије утврђено је следеће:

У Агенцији су током 2018 године биле ангажоване 22 особе путем уговора о раду на одређено вријеме. Од овога броја седам запослених (шест у 2018. години и један у 2019. години) је након ангажмана на одређено вријеме шест и више мјесеци путем конкурса засновало радни однос на неодређено вријеме, три државна службеника су прекинула ангажман након периода од шест мјесеци а за 4 запослена није продужен уговор о раду на одређено вријеме након њиховог ангажмана на период од три и шест мјесеци. Преосталих осам запослених је било ангажовано дуже од три мјесеца без претходно проведене конкурсне процедуре како регулише Закон о раду у институцијама БиХ⁷. Према Закону о раду послодавац може без провођења конкурсне процедуре извршити пријем у радни однос запосленика на одређено вријеме до три мјесеца, када због хитности обављања посла, изненадног повећања обима посла и изненадног одсуства запосленика није могуће правовремено спровести јавни оглас. Агенција је 18.03.2019. године упутила допис Министарству финансија и трезора БиХ у којем тражи позитивно мишљење за попуну 10 радних мјеста како би могла покренути процедуре добијања сагласности од Савјета министара БиХ за попуну упражњених радних мјеста расписивањем јавног огласа. Већина радних мјеста за која је тражена сагласност су попуњена ангажманом запосленика на одређено вријеме без проведене конкурсне процедуре.

ПРЕПОРУКА 7

Запошљавање лица на одређено вријеме без расписивања јавног огласа представља нетранспарентан облик запошљавања. Агенција треба овакав облик запошљавања користити искључиво у случајевима предвиђеним законом.

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Агенција је донијела План јавних набавки за 2018. годину како је прописано Законом о јавним набавкама⁸. За сваки поступак јавне набавке, одлуком директора, формирана је комисија која проводи поступке јавних набавки.

Према презентованим подацима, Агенција је у 2018. години спровела 39 поступака јавних набавки из текућих издатака (отворени, конкурентски и поступци у складу са Анексом II, дио Б), те 30 директних поступака такође из текућих издатака. Агенција је у 2018. години спровела 5 отворених, 4 конкурентска и 5 директних поступака из капиталних издатака. Након претходно проведених поступака укупна вриједност закључених уговора износила је 6.618.304 КМ (4.044.680 КМ из текућих издатака и 2.573.624 КМ из капиталних издатака).

Вриједносно најзначајнији планирани износи набавке обухваћени поступцима ревизије односе се на набавку радова на изградњи зграде за смјештај сједишта и организацијских јединица Агенције (16.300.000 КМ), што је детаљно објашњено у извјештају под тачком I. Мишљење независног ревизора-Кључна питања ревизије, набавку пасошких књижица (26.000.000 КМ), набавку унутрашњих и вањских стикера (1.200.000 КМ), набавку опреме за евиденцију базе података (2.400.000 КМ), набавку погонског горива (424.000 КМ), одржавање РКИ инфраструктуре (120.000 КМ), одржавање Oracle лиценци (1.600.000 КМ), одржавање опреме за персонализацију и бојење таблица (120.000 КМ), одржавање

⁷ Службени гласник БиХ, број: 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13 и 93/17

⁸ Службени гласник БиХ, број 39/14

машина за персонализацију (160.000 КМ), набавку тахографских картица (127.000 КМ), одржавање ДМС система (120.000 КМ) и одржавање агрегата по локацијама (120.000 КМ). На основу извршене ревизије, утврђене су одређене слабости и недостаци у поступцима јавних набавки, од којих истичемо сљедеће:

- Код набавке опреме за евиденцију базе података није тражена продужена гаранција на период од 4-5 година, већ на годину дана. Такође, у предметној процедури није тражено да се наведе техничка спецификација опреме што је могло утицати на избор најповољнијег понуђача.
- Приликом провођења поступка набавке горива Агенција није тендерском документацијом прописала на који ће начин усклађивати цијене горива са изабраним понуђачем када дође до повећања цијене горива на тржишту (ОПЦ образац о промјени цијене горива или раст цијена горива који објави Агенција за статистику БиХ).
- Приликом закључивања уговора о пружању услуга за одржавања опреме установљено је у већини случајева да се оквирни споразуми односно уговори закључују на основу норма сата а не на основу укупне понуде која би садржавала и материјал односно резервне дијелове.

ПРЕПОРУКА 8

Потребно је да Агенција размотри опцију коришћења продужене гаранције код ИТ опреме и захтијева техничку спецификацију ИТ опреме.

ПРЕПОРУКА 9

Агенција треба да врши усклађивање цијене горива са подацима које објављује Агенција за статистику БиХ у случајевима када дође до повећања цијене горива на тржишту.

ПРЕПОРУКА 10

Агенција треба да проводи процедуре набавки код одржавања опреме на основу укупне понуде која садржи, поред услуге, и материјал и резервне дијелове.

- **Набавка пасошких књижица**

Набавци пасошких књижица приступили смо ограничено, а према сазнањима код надлежних институција о покренутим тужбама и истражним радњама по овом питању. У циљу неометане истраге надлежних, сагледали смо само основне елементе проведене набавке – хронологију и процедуре те вриједност закљученог уговора.

Набавка пасошких књижица за наредни четворогодишњи период покренута је у јуну 2017. године процијењене вриједности 30.000.000 КМ са ПДВ-ом. Након објаве обавјештења о набавци два понуђача су изјавила жалбе на тендерску документацију. Канцеларија за разматрање жалби БиХ (у даљем тексту Канцеларија за жалбе) је рјешењима из јула 2017. године усвојила жалбе и поништила тендерску документацију. Агенција је поништила поступак, а против рјешења Канцеларије за жалбе Агенција је тужбом Суду БиХ покренула управни спор. Тужба је одбијена из разлога што је Суд БиХ утврдио да је Канцеларија за

жалбе правилно поступила усвајањем жалбе, те да тендерска документација не садржи јасне и недвосмислене захтјеве које би понуђачи једнако схватили.

Агенција је ускладила тендерску документацију и у августу 2017. године поново објавила поступак за набавку пасошких књижица у коме је рок за достављање понуда био 26.09.2017. године. Због низа поновних жалби на тендерску документацију, на закључке Агенције које је доносила по уложеним жалбама и жалби које је рјешавала Канцеларија за жалбе а што је утицало на привремено обустављање поступка, коначан рок за достављање и отварање понуда је био 23.11.2017. године.

Упоредо са рјешавањем раније изјављених жалби у поступку, Агенција је извршила отварање и оцјену достављених понуда. Достављене су двије понуде (Osterreichische Staatsdruckerei GmbH, Беч, Аустрија и Muhlbauer д.о.о. Бања Лука) од којих је прва, због недостатака у достављеној документацији, оцијењена невалификованом и одбачена из даље процедуре, те је 31.01.2018. године донесена одлука о избору Muhlbauer д.о.о. Бања Лука као најповољнијег понуђача за набавку пасошких књижица.

Понову су услиједиле жалбе на тендерску документацију и на одлуку о избору најповољнијег понуђача од стране Gemalto S.A Meudon Француска, који није учествовао у поступку јавне набавке. Жалбе су одбачене од стране Агенције и од стране Канцеларије за жалбе, те је Gemalto S.A. Meudon Француска покренуо 07.03.2018. године два управна спора пред Судом БиХ (један тужбом против рјешења којим се одбија жалба тужитеља на тендерску документацију и други тужбом против рјешења којим се одбацује жалба тужитеља на одлуку о избору најповољнијег понуђача).

Поступак по овим тужбама пред Судом БиХ још није окончан.

Са изабраним добављачем Muhlbauer д.о.о. Бања Лука (који је и у ранијем периоду вршио испоруку пасошких књижица) закључен је 12.03.2018. године оквирни споразум о набавци пасошких књижица до максималне финансијске вриједности са урачунатим ПДВ-ом у износу 28.466.100 КМ на период од четири године.

У склопу набавке пасошких књижица, тендерском документацијом су прописане техничке спецификације пасошких књижица које ће изабрани понуђач испоручивати. Техничка спецификација дефинише карактеристике меморијског елемента које путна исправа треба да садржи. Електронски меморијски елемент у путној исправи се према спецификацији треба персонализовати на опреми и софтверу за успостављање PKI инфраструктуре коју понуђач није испоручио.

Опрема и софтвер за успостављање PKI инфраструктуре са компонентама: Country Signing Certificate Authority (систем и компоненте), Document Signer (систем и компоненте) и два Hardware Security Modula (један за примарни и други за резервни сајт) требају бити власништво Агенције. Свака компонента треба да садржи потребан софтвер са укљученом подршком за вријеме трајања оквирног споразума те комплетну административну и корисничку документацију. Тражено је да понуђач изврши обуку за 4 службеника Агенције за наведене компоненте, те да за наведену опрему (хардвер и софтвер) даје подршку током трајања оквирног споразума. Чланом 8. Оквирног споразума дефинисано је да је Продавац дужан да у сарадњи са Купцем усвоји План активности за почетак рада са новим типом документа до 21.03.2018. године, а чланом 12. да путна исправа мора да садржи меморијски елемент тражених карактеристика и да је Продавац дужан да испоручи опрему и софтвер за успостављање PKI инфраструктуре потребне за персонализацију електронског меморијског елемента у путној исправи. Наведени План активности у вези испоруке и инсталације технологије, затим обуку за коришћење технологије, развој модула за апликативне подсистеме и тестирање модула

за апликативне системе није био реализован до датума окончања завршне ревизије, односно до априла 2019. године.

Везано за уговорене обавезе из члана 8. Оквирног Споразума која се односи на испоруку и инсталацију технологије везане за опрему за штампање пасоша, констатовано је слjedeће. За разлику од претходне набавке и испоруке пасоша када је понуђач био дужан осигурати простор и испоручити машине које остају у власништву Агенције овога пута Агенција је захтијевала да се опрема и технологија испоруче у просторије које ће осигурати Агенција а које остају у власништву испоручиоца. У ту сврху Агенција је закупила пословни простор за смјештај опреме 01.09.2017. године од којег је касније одустала и раскинула уговор закључно са 31.12.2017. године, тако да се послови пред персонализације пасошких књижица обављају у простору изабраног добављача “Muehlbauer” д.о.о Бања Лука.

Агенција је на основу оквирног споразума до сада закључила са продавцем два једногодишња уговора о набавци образаца пасошких књижица, први на период од 23.03.2018. године до 23.03.2019. године и други на период од 24.03.2019. године до 23.03.2020. године. Прегледом за примљених и плаћених фактура и записника о пријему пасоша констатовали смо да се реализација уговора одвија према уговореним цијенама (16,22 КМ без ПДВ-а по комаду). Другим једногодишњим уговором дефинисано је да је продавац дужан да испоручи опрему и софтвер за успостављање РКИ инфраструктуре за персонализацију електронског меморијског елемента у пасошкој књижици са свим компонентама које су дефинисане и оквирним споразумом и која постаје власништво Агенције.

Рок за испуњење обавезе није дефинисан, те се по наводима Агенције сматра да је обавеза постоји у период трајања једногодишњег уговора, те уколико Продавац не испуни обавезе по овом основу Купац задржава право наплате гаранције за добро извршење оквирног споразума.

ПРЕПОРУКА 11

Имајући у виду да су јавне набавке везане за израду личних докумената изразито комплексне, те да жалбе нису неуобичајене, потребно је посветити више пажње изради тендерске документације како би иста била потпуно јасна и недвосмислена.

7. ОСТАЛО

• Судски спорови

Ревизија је извршила увид у евиденцију судских спорова Агенције. Пред Судом БиХ, покренута су два управна спора у вези са набавком пасошких књижица у којима као тужитељ иступа „Gemalto S.A. Meudon“, Француска. Увидом у тужбене захтјеве, ревизија је утврдила да су управни спорови покренути против рјешења којим се одбија жалба тужитеља на тендерску документацију, те рјешења којим се одбацује жалба тужитеља на одлуку о избору најповољнијег понуђача (детално објашњено у извјештају под тачком 6. Јавне набавке). Имајући у виду да управни спорови нису још увијек окончани а водећи рачуна о могућој прејудикацији, ревизија се не упушта у даљу анализу управних спорова везаних за набавку пасошких књижица.

Поред поступака који се воде у вези са јавном набавком пасошких књижица, против Агенције су у 2017. години покренута и два парнична поступка од стране правног лица

„Red Brick Gradnja“ д.о.о. Бања Лука за накнаду штете по основу ранијег закупа пословног простора. Поступак за накнаде штете у износу од 4.422.600 КМ окончан је у априлу 2019. године у корист Агенције, најприје пресудом Окружног привредног суда у Бања Луци, а затим по жалби тужитеља и пресудом Вишег привредног суда у Бања Луци, такође у корист Агенције. Други поступак са истим правним лицем, по основу дуга у висини од 51.017 КМ још увијек је у току.

8. КОМЕНТАРИ

Агенција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2018. годину. У коментарима су прихваћени налази и препоруке ревизије и презентоване информације о предузетим активностима на рјешавању истих у 2019. години. Тиме овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији за 2018. годину.

Чланови тима за финансијску ревизију

Нермин Хамзагић, виши ревизор, с.р.

Наташа Тимотија, виши ревизор, с.р.

Влатко Малбашић, виши ревизор, с.р.

Славиша Вуковић, ИТ ревизор, с.р.

Садмир Тескереџић, ревизор за правне послове , с.р.

Руководилац Одјељења за Развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, виши ревизор, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2018. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2018. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2018. годину

Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података

Табела I

| Опис | Одобрени буџет | Усклађивања буџета | Укупни буџет (2+3) | Извршење буџета | Процент 5/4*100 |
|---|-------------------|--------------------|--------------------|-------------------|-----------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 1. Текући издаци | 25,744,000 | -466,000 | 25,278,000 | 23,634,005 | 93 |
| Бруто плате и накнаде | 4,029,000 | | 4,029,000 | 3,780,848 | 94 |
| Накнаде трошкова запослених | 660,000 | | 660,000 | 612,961 | 93 |
| Путни трошкови | 177,000 | | 177,000 | 171,943 | 97 |
| Издаци телефонских и пошт.услуга | 150,000 | | 150,000 | 93,217 | 62 |
| Издаци за енергију и ком.услуге | 198,000 | | 198,000 | 179,207 | 91 |
| Набавка материјала | 15,988,000 | | 15,988,000 | 15,073,608 | 94 |
| Издаци за услуге превоза и горива | 128,000 | | 128,000 | 100,227 | 78 |
| Унајмљивање имовине и опреме | 2,595,000 | -316,000 | 2,279,000 | 2,245,133 | 99 |
| Издаци за текуће одржавање | 1,652,000 | -150,000 | 1,502,000 | 1,283,976 | 85 |
| Издаци за осигурање | 27,000 | | 27,000 | 15,068 | 56 |
| Уговорене и друге посебне услуге | 140,000 | | 140,000 | 77,817 | 56 |
| 2. Капитални издаци | 2,589,000 | 0 | 2,589,000 | 2,563,801 | 99 |
| Набавка земљишта | | | 0 | | |
| Набавка грађевина | | | 0 | | |
| Набавка опреме | 2,582,000 | | 2,582,000 | 2,559,027 | 99 |
| Набавка осталих сталних средстава | 7,000 | | 7,000 | 4,774 | 68 |
| Реконструкција и инвестиционо одрж. | | | 0 | | |
| 3. Текући грантови | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| | | | 0 | | |
| | | | 0 | | |
| 4. Вишегодишња капитална улагања | 0 | 10,172,053 | 10,172,053 | 180,936 | 2 |
| ВКУ Зграда (8212) | | 8,950,815 | 8,950,815 | | |
| ВКУ Зграда (8215) | | 1,047,202 | 1,047,202 | 6,903 | |
| БКУ СДХ-Систем преноса (8213) | | 174,036 | 174,036 | 174,033 | |
| | | | 0 | | |
| | | | 0 | | |
| 5. Новчане донације | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| | | | 0 | | |
| 6. Програми посебне намјене | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| | | | 0 | | |
| 7. Укупно (1+2+3+4+5+6) | 28,333,000 | 9,706,053 | 38,039,053 | 26,378,742 | 69 |

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило дана 27.03.2019. године.

Директор:
Др.сц. Ариф Нанић

Биланс стања на 31.12.2018. године

Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података

Табела II

| Опис | 31.12.2018. | 31.12.2017. | Процент 2/3*100 |
|--|-------------------|-------------------|--------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| 1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе | 72,063 | 42,853 | 168 |
| Новчана средства | 0 | 22,316 | 0 |
| Краткорочна потраживања | 0 | 0 | |
| Краткорочни пласмани | 22,063 | 8,995 | 245 |
| Интерни финансијски односи | | | |
| Залихе | | | |
| Краткорочна разграничења | 50,000 | 11,543 | 433 |
| 2. Стална средства | 10,287,095 | 10,087,221 | 102 |
| Стална средства | 50,651,831 | 51,690,515 | 98 |
| Исправка вриједности | 40,364,736 | 41,603,293 | 97 |
| Неотписана вриједност сталних средстава | 10,287,095 | 10,087,221 | 102 |
| Дугорочни пласмани | | | |
| Дугорочна разграничења | | | |
| УКУПНО АКТИВА (1+2) | 10,359,157 | 10,130,074 | 102 |
| 3. Краткорочне обавезе и разграничења | 2,711,985 | 3,872,190 | 70 |
| Краткорочне текуће обавезе | 1,102,676 | 1,372,360 | 80 |
| Краткорочни кредити и зајмови | | | |
| Обавезе према запосленима | 379,366 | 401,544 | 94 |
| Интерни финансијски односи | 1,137,111 | 1,227,866 | 93 |
| Краткорочна разграничења | 92,833 | 870,420 | 11 |
| 4. Дугорочне обавезе и разграничења | 0 | 0 | |
| Дугорочни кредити и зајмови | | | |
| Остале дугорочне обавезе | | | |
| Дугорочна разграничења | | | |
| 5. Извори средстава | 10,287,095 | 10,087,221 | 102 |
| Извори средстава | 10,287,095 | 10,087,221 | 102 |
| Остали извори средстава | | | |
| Нераспоређени вишак прихода/расхода | | | |
| УКУПНО ПАСИВА (3+4+5) | 12,999,080 | 13,959,411 | 93 |

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило дана 27.03.2019. године

Директор:
Др.сц. Ариф Нанић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ИССАИ 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ** (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2018. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ („Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2018. годину (Службени гласник БиХ број 8/18) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 27.03.2018. године

Директор

Др.сц. Ариф Нанић